

Za dělnickou jednotnou frontu proti fašismu

aneb V čem je nesprávná politika Německé komunistické strany
(Dopis německému dělníku-komunistovi, členu KSN.)

Lev Davidovič Trockij

Německo prožívá nyní jednu z těch velikých hodin, na nichž závisí na desítky let osud německého národa, značnou měrou osud Evropy, osud všeho lidstva. Postaví-li se koule na špici pyramidy, může se malým nárazem svaliti buď nalevo, nebo napravo. K takové situaci se tedy s každou hodinou přibližuje Německo. Jsou síly, které chtějí, aby se koule svalila napravo a rozdrtila páteř dělnické třídy. Jsou síly, které chtějí, aby se koule udržela na špici. To jest utopie. Koule se nemůže udržet na špici pyramidy. Komunisté chtějí, aby se koule svalila nalevo a rozbila páteř kapitalismu. Avšak nestačí chtít, nutno umět. Pokusíme se ještě jednou si klidně promyslet: je správná, či nesprávná ta politika, kterou právě provádí ústřední výbor německé komunistické strany?

Co chce Hitler?

Fašisté rostou velmi rychle. Komunisté rostou také, avšak značně pomaleji. Vzrůst krajních pólů dokazuje, že koule se nemůže udržet na vrcholu pyramidy. Rychlejší vzrůst fašistů znamená to nebezpečí, že koule se může svaliti napravo. V tom je ohromné nebezpečí.

Hitler ubezpečuje, že je proti státnímu převratu. Aby prý jednou pro vždy udusil demokracii, nechce se dostat k moci jinak, než demokratickou cestou. Zda lze tomu vážně věřit?

Zajisté, kdyby fašisté mohli počítat s tím, že dosáhnou v nejbližších volbách absolutní většiny mandátů, možná, že by dali přednost této cestě. Ve skutečnosti je to pro ně cesta nemyslitelná. Bylo by nesmyslné myslit, že národní socialisté porostou ustavičně průběhem neurčité dlouhé doby tak, jak rostou nyní. Zítřka či pozítří musí vyčerpati svůj sociální rezervoár.

Fašismus zahrnul do svých řad tak strašné protichůdnosti, že se přibližuje okamžik, kdy přítok přestane nahrazovat odtok. Tento okamžik může se dostavit dlouho do chvíle, než fašisté shromáždí kolem sebe přes polovinu hlasů. Nebudou se moci zastavit, neboť nebudou již mít co očekávat. Budou proto nuceni provést převrat.

Avšak nehledě k tomu, jest demokratická cesta pro fašisty zatarasena. Strašný vzrůst politických protichůdností v zemi a především čistě zbojnická agitace fašistů nezbytně vedou k tomu, že čím více se budou fašisté přibližovat k většině, tím více se bude zachmuřovat atmosféra, tím více se budou rozvíjet potyčky v boj. V této perspektivě je občanská válka naprosto nezbytná. Otázka příchodu fašistů k moci nebude se tudíž rozhodovat hlasováním, nýbrž občanskou válkou, kterou fašisté připravují a vyvolávají.

Možno snad třeba jen na minutu předpokládat, že Hitler a jeho rádcové toho nechápu a nepředvídají? To by znamenalo, považovati je za hlupce. Není většího přestupku v politice, než spoléhati se na hloupost silného nepřítele. Ale jestliže Hitler musí chápat, že cesta k moci vede přes nejkrutější občanskou válku, znamená to, že jeho řeči o mírné demokratické cestě jsou pouhým zastíráním, to jest válečnou lstí. Tím více nutno dávat pozor.

Co se skrývá za Hitlerovou válečnou lstí?

Jeho výpočet je naprosto jednoduchý a jasný: chce uspatí odpůrce vyhlídkou na delší perspektivu parlamentního vzrůstání národních socialistů, aby v příznivé chvíli zasadil uspanému odpůrci smrtelnou ránu. Je také zcela možno, že Hitlerova poklona demokratickému parlamentarismu má mu kromě toho dopomoci k tomu, aby v nejbližší době došlo k utvoření nějaké koalice, v níž

by fašisté zaujali nejdůležitější místa, jichž by zajisté využili pro státní převrat. Neboť je naprosto zřejmé, že koalice, řekněme, centra s fašisty, nebyla by etapou k "demokratickému" rozřešení otázky, ale stupínkem ke státnímu převratu za podmínek pro fašisty nejpříznivějších.

Nutno mířit na blízký cíl

To všechno značí, že k rozuzlení, dokonce nezávisle na vůli fašistického štábu, musí dojít průběhem nejbližších měsíců, ne-li týdnů. Tato okolnost má obrovský význam pro vypracování správné politiky. Připustíme-li, že fašisté za dva až tři měsíce uchopí moc, boj s nimi v příštím roce bude desetkrát těžší, než letos. Různé revoluční plány, rozvržené na dvě až tři či pět let dopředu, ukáží se být ubohým a hanebným žvaněním, připustí-li dělnická třída, aby se fašisté průběhem nejbližších dvou až tří až pěti měsíců dostali k moci. Ve válečných operacích stejně jako v politice revolučních krizí má odhad času rozhodující význam.

Pro ujasnění naší myšlenky, uijeme vzdálenějšího příkladu. Hugo Urbahns¹⁰, považující se za "levého komunistu", prohlašuje, že německá komunistická strana zbankrotěla, politicky zahynula a navrhuje vybudování nové strany. Kdyby měl Urbahns pravdu, tedy by to znamenalo, že vítězství fašistů je zaručeno, poněvadž k vytvoření nové strany je třeba celých roků (při čemž není vůbec dokázáno, že strana Urbahnsova bude nějak lepší, než strana Thälmannova: když Urbahns stál v čele strany, nebylo chyb nijak méně).

Ano, kdyby se fašismus skutečně uchopil moci, znamenalo by to nepochybně nejen fyzické ztroskotání komunistické strany, ale i její skutečný politický bankrot. Proletariát Německa by nikdy neodpustil Komunistické Internacionále a její německé sekci, kdyby byl hanebně poražen lidským prachem. Příchod fašistů k moci znamenal by proto nejpravděpodobněji nezbytnost utvoření nové revoluční strany a podle všeho také nové Internacionály. To by byla strašná historická katastrofa. Avšak počítat dnes s tím, že to všechno je nezbytno, mohou pouze skuteční likvidátoři, ti, kteří pod rouškou prázdných frází se chystají ke kapitulaci před bojem a bez boje. S tímto názorem nemáme my, bolševici-leninci, které stalinci nazývají "trockisty", nic společného.

My jsme naprosto přesvědčení, že vítězství nad fašisty je možno, nikoli po jejich příchodu k moci, nikoli po pěti, desíti či dvacíti létech jejich panství, nýbrž nyní, za dnešních podmínek, v nejbližších měsících a týdnech.

Thälmann myslí, že vítězství fašismu je nezbytné

K dosažení vítězství je nutná správná politika. To speciálně znamená, že je nutná politika, počítající s nynější situací, s nynějším seskupením sil a nikoli s tou situací, k níž musí dojít za rok, dva či tři, kdy otázka moci bude dávno rozřešena.

Celé neštěstí je v tom, že politika ústředního výboru německé komunistické strany z části vědomě, z části nevědomě vychází z přesvědčení o nezbytnosti vítězství fašismu. Ústřední výbor KSN skutečně vychází v svolání, uveřejnění 29. listopadu z myšlenky, že nemožno zvítěziti nad fašismem, nebude-li dříve poražena německá sociální demokracie. Tutéž myšlenku opakuje dlouze a široce Thälmann ve svém článku. Je ta myšlenka správná? V historickém měřítku je rozhodně správná. Ale to vůbec neznamená, že pomocí ní, to jest jejím pouhým opakováním možno řešiti otázku dne. Je to myšlenka správná s hlediska revoluční strategie, vzaté v celku, mění se však v lež a při tom v reakční lež, převede-li se do jazyka taktiky. Je pravda, že k odstranění nezaměstnanosti a bídy je především nutno zničit kapitalismus? Pravda. Avšak jenom poslední tupec z toho vyvodí to, že dnes již nemusíme ze všech sil bojovat proti těm opatřením, pomocí nichž kapitalismus zvětšuje bídu dělníků.

Je snad možno doufat, že komunistická strana porazí v nejbližších měsících jak sociální demokracii, tak fašismus? Ani jediný člověk se zdravým rozumem, umějící čísti i počítati, neodvážá se takového

tvrzení. Politicky stojí otázka takto: je možno snad nyní, průběhem nejbližších měsíců, to jest za existence, byť i oslabené, přece však ještě velmi silné (na neštěstí!) sociální demokracie postavit se vítězně na odpor útočícímu fašismu? Na to odpovídá ústřední výbor KSN záporně. Jinými slovy, Thälmann považuje vítězství fašismu za nezbytné.

Ještě jednou: ruská zkušenost

Abych co možná nejjasněji a nejkonkrétněji podal svou myšlenku, vrátím se ještě jednou ke zkušenosti s Kornilovovým povstáním. Dne 27. srpna (podle starého kalendáře) r. 1917, vytáhl generál Kornilov s kozáckým armádním sborem a divokou divizí proti Petrohradu. Moc měl v rukou Kerenskij, příručí buržoasie a ze tří čtvrtin spojenec Kornilova. Lenin byl pro obvinění ze služby Hohenzollernovi v podzemí. Pro totéž obvinění seděl jsem já v těch dnech v samovazbě "Krestů". Jak tedy v této situaci postupovali bolševici? Měli také právo říci: "K tomu, aby byla poražena kornilovština, nutno porazit kerensťinu." Nejednou to říkali, poněvadž to bylo správné a nutné pro celou další propagandu. To však naprosto nedostačovalo k tomu, aby 26. srpna a v nejbližších dnech byl dán odpor Kornilovovi a znemožněno mu podřezání petrohradského proletariátu. Proto se bolševici neomezili na všeobecnou výzvu k dělníkům a vojákům: odtrhnout se od spojenců buržoasie a podepřít jedinou bojovou rudou frontu bolševiků. Nikoli, bolševici navrhli utvoření jediné bojové fronty Eserům a menševikům a vytvořili s nimi společné bojové organizace. Bylo to správné, či nesprávné? Necht' mně na to odpoví Thälmann. Abych ještě názorněji ukázal, jak to bylo s jednotnou frontou, uvedu tuto episodku: já sám, propuštěný z vězení na zálohu, kterou složily odborové svazy, přijel jsem přímo ze samovazby na schůzi Výboru národní obrany, kde jsem společně s menševikem Danem a Eserem Gocem¹¹, spojenci Kerenského, kteří mne drželi ve vězení, řešil otázky obrany proti Kornilovovi. Bylo to správné, či nesprávné? Necht' mi na to odpoví Remele.

Je Brüning "menší zlo"?

Sociální demokracie podporuje Brüninga, hlasuje pro něho, přejímá za něho odpovědnost vůči masám s tím odůvodněním že Brüningova vláda je "menší zlo". Stejný názor snaží se připsat mně "Rote Fahne" z toho důvodu, že jsem se vyslovil proti hloupé a hanebné účasti komunistů v Hitlerově referendu. Ale cožpak německá levá opozice a speciálně já, jsme žádali, aby komunisté hlasovali pro Brüninga a podporovali jej? My, marxisté, pohlížíme na Brüninga a Hitlera s Braunem, jako na různé skladebné prvky těžké soustavy. Otázka, kdo z nich je "menší zlo", nemá smyslu, poněvadž systém, proti kterému bojujeme, potřebuje všech těchto prvků. Avšak tyto prvky jsou nyní ve stavu konfliktu a pro stranu proletariátu — je nezbytno využití tohoto konfliktu v zájmu revoluce.

V hudební škále je sedm tónů. Otázka, který tón je "lepší", zda do re, či sol, je nesmyslná. Hudebník však musí vědět, kdy má na kterou klávesu udeřit. Stejně je nesmyslná abstraktní otázka, kdo je menší zlo: Brüning nebo Hitler. Nutno však vědět, na kterou z těch kláves třeba tlouci. Chápete? Pro nechápající uvedeme ještě příklad: Otravuje-li mne jeden z nepřátel každého dne malými dávkami jedu, kdežto druhý mne chce zastřelit zpoza rohu, učiním nejprve to, že vyrazím tomu druhému nepříteli revolver z ruky, poněvadž mně to umožní, abych se vyrovnal s prvním nepřitelem. To však neznamená, že jed porovnan s revolverem, je "menší zlo".

Neštěstí právě je v tom, že vůdci německé komunistické strany se postavili na stejnou půdu, jako sociální demokracie, pouze s opačným znamením: sociální demokraté hlasují pro Brüninga, považujíce ho za menší zlo. Avšak komunisté, kteří odpírají Brüningovi a Braunovi jakýkoli projev důvěry (a postupují naprosto správně), vyšli do ulic proto, aby podporovali Hitlerovo referendum, pokus fašistů o porážení Brüninga. Ale vždyť tím přiznali, že Hitler je menší zlo, neboť vítězství referenda nepřivedla by k moci proletariát, ale Hitlera. Opravdu, je až nevolno člověku, má-li vysvětlovat takovou abecedu pojmů! Je zle, velmi zle, jestliže takoví hudebníci, jako Remele, hrají na klaviatuře botou, místo, aby rozlišovali noty.

Nejde o ty dělníky, kteří opustili sociální demokracii, nýbrž o ty, kteří v ní setrvávají

Tisíce a tisíce Nosků, Welsů, Hilferdingů,¹² dají konec konců přednost fašismu před komunismem. Avšak k tomu cíli se musí definitivně odtrhnout od dělníků. Dnes toho ještě není. Dnes dostává se sociální demokracie při všech svých vnitřních antagonismech do ostrého konfliktu s fašisty. Naším úkolem je využítovati tento konflikt a nikoli, abychom v nejostřejší chvíli sjednotili odpůrce proti sobě.

Nyní je nutno obrátiti frontu proti fašismu. A také této společné proletářské fronty k přímému boji proti fašismu dlužno využití k bokovému, ale tím účinnějším boji proti sociálním demokratům.

Nutno projevití fakticky naprostou odhodlanost k uzavření bloku proti fašistům se sociálními demokraty ve všech těch případech, kdy oni s blokem souhlasí. Říci sociálně-demokratickým dělníkům: "Opusťte své vůdce a připojte se k naší bezpartajní jednotné frontě", znamená přičinit ještě jednu prázdnou frázi k tisíci jiných. Třeba dovést odtrhnout skutečně dělníky od vůdců. Ale věc dneška je boj proti fašismu.

Je nepochybné, že jsou a budou sociálně demokratičtí dělníci, odhodlaní bít se bok po boku s komunistickými dělníky proti fašistům nezávisle na sociálně-demokratických organizacích a dokonce i proti jejich vůli. S takovými pokrokovými živly nutno přirozeně navázat co nejužší svazky. Jich však je zatím nemnoho. Německý dělník je vychován v duchu organizace a disciplíny. To má stejně silné, jako slabé stránky. Ohromná většina sociálně-demokratických dělníků chce se bít s fašisty, zatím však nikoli jinak, než se svou organizací. Tuto etapu nelze přeskočiti. Musíme dopomoci sociálně-demokratickým dělníkům, aby se v nových výjimečných poměrech mohli přesvědčiti, že stojí jejich organizace a vůdci, kdy jde o boj dělnické třídy na život a na smrt.

Nutno vnutit sociální demokracii blok proti fašistům

Neštěstí je v tom, že v Ústředním výboru komunistické strany je mnoho přestrasených oportunistů. Slyšeli, že oportunismus spočívá v zálibě v blocích a proto jsou proti blokům. Nechápu rozdílu mezi, řekněme, parlamentní úmluvou a bojovou dohodou, třebas tou nejskromnější, týkající se stávků nebo ochrany tiskáren proti fašistickým bandám.

Volební dohody, parlamentní úmluvy, uzavírané revoluční stranou se sociální demokracií, jsou podle obecného pravidla k prospěchu sociálním demokratům. Praktická dohoda k masovému postupu, k bojovým cílům je vždy k výhodě revoluční straně. Anglo-ruský komitét byl nepřijatelnou formou bloku dvou vedení na společné politické základně, neurčitou, klamnou, nezavazující k žádným činům. Zachovat tento blok za všeobecné stávky, v níž Generální rada hrála úlohu stávkokaze, znamenalo pro statisíce prováděti zrádcovskou politiku.¹³

Žádné společné platformy se sociální demokracií nebo vůdci německých odborových svazů, žádné společné publikace, prapory, plakáty! Jítí různě, společně se bít!

Umlouvati se pouze o tom, jak se bít, koho bít, kdy bít! O tom se možno dohodovat se samým čertem, s jeho babičkou a dokonce i s Noskem a Grzezinským¹⁴. Za jedné podmínky: nescházet si svých vlastních rukou.

Nutno posléze neprodleně vypracovati praktický systém opatření — nikoli za účelem pouhého "odhalení" sociální demokracie (před komunisty), nýbrž za účelem skutečného boje proti fašismu. Otázky o ochraně závodů, svobody činnosti závodních výborů, nedotknutelnosti dělnických organizací a zřízení, otázka skladů zbraní, jichž se mohou zmocnit fašisté, otázka opatření v případě nebezpečí, to jest o shodě bojové činnosti komunistických a sociálně-demokratických oddílů atd. atd.

V boji proti fašismu zaujímají závodní výbory ohromné místo. Zde musí být zvláště pečlivý program činnosti. Každý závod musí představovat protifašistickou pevnost, se svými veliteli a bojovými desátníky. Dlužno mít mapu fašistických kasáren a jiných fašistických středisek v každém městě, v každém rajoně. Fašisté se pokusí o obklíčení revolučních středisek. Nutno obklíčit obklíčujícího. Na tomto základě dohoda se sociálními demokraty a odborovými organizacemi není pouze přípustná, ale povinná. Zříkat se jí ze "zásadních" důvodů (ve skutečnosti z byrokratické hlouposti nebo ještě hůř — ze zbabělosti), znamená přímo a bezprostředně pomáhat fašismu. Praktický program dohody se sociálně-demokratickými dělníky jsme navrhli již v září r. 1930, tedy před 15 měsíci. Co se stalo v tomto směru? Téměř nic. Ústřední výbor komunistické strany zabýval se vším, kromě toho, co tvořilo jeho přímý úkol. Kolik drahého, nenavratitelného času ztraceno! A opravdu, zbylo ho málo. Program činnosti musí být přísně praktický, přísně věcný, bez všelikých umělých "dotazů", bez různých zadních myšlenek, tak, aby si každý průměrný sociálně demokratický dělník řekl: to, co navrhuji komunisté, je naprosto nutné pro boj s fašismem. Na tomto základě je nutno cestou příkladu vésti za sebou sociálně-demokratické dělníky kupředu a kritizovat jejich vůdce, kteří budou nezbytně pracovat proti a brzdit. Pouze na této cestě jest vítězství.

Dobry citat z Lenina

Nynější epigoni, to jest skrz na skrz špatní Leninovi žáci, rádi při každé příležitosti zakrývají své prohřešky citáty, nezřídka naprosto nepřipadnými. Pro marxistu neřeší otázku citát, ale správná metoda. Avšak postupuje-li se podle správné metody, nebývá těžké nalézt i vhodný citát. Prováděje výše porovnání s povstáním Kornilova, řekl jsem si: jistě lze u Lenina nalézt teoretické osvětlení našeho bloku s menševiky a Esery v boji proti Kornilovovi. A skutečně, v druhé části XIV. svazku ruského vydání jsem našel tyto řádky v dopise Leninově Ústřednímu výboru z počátku září r. 1917:

"Podporovat vládu Kerenského my nyní dokonce nesmíme. Je to bezzásadovost. Zeptají se: což se nemá bojovat proti Kornilovovi? Zajisté, ano. Ale to není jedno a totéž, zde jest mez; ji přestupují jiní bolševici, upadající do "soglašatelstva" (kompromisnictví), nechávající se strhovat proudem událostí.

My budeme bojovat, my bojujeme s Kornilovem, ale nepodporujeme Kerenského, odhalujeme však jeho slabost. To je rozdíl. Tento rozdíl je značně jemný, ale prapodstatný a nelze naň zapomínati.

V čem spočívají změny naší taktiky po povstání Kornilova? V tom, že přeměňujeme tvářnost formy našeho boje s Kerenským. Neoslabujeme ani o notu svého nepřátelství k němu, neberouce zpět ani slova, které bylo proti němu řečeno, nezřeknuvše se úkolu svrhnouti Kerenského, pravíme: Nutno uvážití dobu, nyní Kerenského svrhovat nebudeme, my se přiblížíme k úloze boje s ním jinak, a sice: vysvětlovat lidu (bojujícímu proti Kornilovovi) slabost a kolísání Kerenského."

Nic jiného nenavrhujeme. Úplná nezávislost komunistické organizace a tisku, úplná svoboda komunistické kritiky také vůči sociálním demokratům a odborovým svazům. Připouštětí spoutávání svobody komunistické strany (například pomocí vstupu do Kuomindanu), mohou pouze oportunisté, zasluhující největšího opovržení. My nejsme z jejich počtu.

Nic nebratí zpět z naší kritiky sociální demokracie. Nic nezapomínat z minulosti. Celý historický účet, v tom také účet za Karla Liebknechta a Rosu Luxemburgovou¹⁵, bude svého času předložen, jako jsme my, ruští bolševici předložili konec konců generální účet menševikům a Eserům za štvance, pomluvy, zatčení, vraždy dělníků, vojáků a sedláků.

Avšak předložili jsme svůj generální účet dva měsíce poté, kdy jsme využili soukromých účtů mezi Kerenským a Kornilovem, mezi "demokraty" a fašisty — k tomu, abychom tím bezpečněji mohli odrazit fašisty. Jenom díky tomu jsme také zvítězili.

Přijme-li Ústřední výbor KSN tu pozici, která je vyzvednuta ve výše uvedeném citátu z Lenina, ihned se změní celý přístup k sociálně-demokratické mase a k odborovým organizacím: místo článků a řečí, které přesvědčují pouze ty, kdo již beztoho jsou přesvědčeni, najdou agitátoři společný jazyk s novými statisíci a miliony dělníků. Diferenciace v sociální demokracii půjde zrychleným tempem. Fašisté brzy pocítí, že úloha vůbec není v tom, aby byli oklamáni Brüning, Braun a Wels, nýbrž v rozpoutání otevřeného boje s celou dělnickou třídou. Ve fašismu nezbytně se začne na tomto základě hluboká diferenciace. Vítězství je možno pouze na této cestě.

Avšak je nutno toto vítězství chtít. Zatím však je mezi komunistickými činovníky, běda, nemálo zbabělých kariéristů a bonzů, kterým je drahé jejich místečko, jejich příjem a ještě víc — jejich kůže. Tito subjektové tedy velmi ochotně se blýskají ultraradikálními frázemi, pod nimiž se skrývá ubohý a zavržitelný fatalismus. "Bez vítězství nad sociální demokracií nelze se bít s fašismem," říká takový strašný revolucionář a z toho důvodu si připravuje... zahraniční pas.

Dělníci — komunisté, vás jsou statisíce, miliony, vy nemáte kam odjet, pro vás není dost zahraničních pasů. Dostane-li se k moci fašismus, přeje jako strašný tank po vašich lebkách a páteřích. Záchrana je pouze v nelítostném boji. Ale vítězství může dát pouze bojové sblížení se sociálně-demokratickými dělníky. Pospěšte si, dělníci komunisté, neboť času vám bylo nemnoho!

8. prosince 1931, L. Trockij

Poznámky

10. Hugo Urbahns (zemřel 1947) po roce 1924 vůdce KPD (Německé komunistické strany); v roce 1927 spolu s Maslowem a Fischerem vyloučen; spolu s ním založil skupinu Leninbund, která se krátce přidružovala k Levé opozici. V roce 1933 uprchl do Švédska, kde zemřel.

11. Fjodor Dan (1871-1947), menševický vůdce, členem prezidia Petrohradského sovětu v roce 1917, později se stal aktivním odpůrcem revoluce. Uvězněn v roce 1921, v roce 1922 vyhoštěn z SSSR. Zemřel ve Spojených státech. Abram R. Goc (1882-1937) vůdce sociálních revolucionářů v Petrohradském sovětu. Byl oponentem Říjnové revoluce. Odsouzen k smrti v roce 1920, později osvobozen; po té držen jako rukojmí a v roce 1937 zastřelen.

12. Gustav Noske (1868-1946) byl v roce 1919 sociálně demokratickým ministrem obrany, obviněn z potlačení Spartakovského povstání. Přikázal zavraždění Liebknechta a Luxemburgové. Později byl prezidentem provincie Hannover (1920-33). Rudolf Hilferding (1877-1941), narozen ve Vídni jeden z předválečných vůdců sociální demokracie a autor průkopnické práce politické ekonomie knihy Finanční kapitál. Během války pacifistou, stal se vůdcem Nezávislé sociálně demokratické strany (USPD), odštěpku od SPD Inoucího k Dvaapůlté internacionále. Po té, co se vrátil do 2. internacionály, sloužil jako ministr financí v Stresemannově (1923) a Muellerově vládě (1928). V roce 1933 uprchl do Francie. Petainova vláda ho v roce 1940 předala Gestapu a on krátce na to zemřel.

13. Britští a ruští odboroví předáci vytvořili 14. května 1925 Anglo-ruský odborový výbor. Ten zahrnoval vůdce TUC, kteří zradili Generální stávkou v roce 1926. Rusové ve výboru přesto zůstali a ten se rozpadl teprve, když ho v roce 1927 opustili Britové.

14. Albert C. Grzesinsky (1879-1948) sociálně demokratický policejní šéf v Berlíně, který nabídl pouze symbolický odpor proti Papenově puči 20. července 1932.

15. Rosa Luxemburgová (1871-1919) se narodila v Polsku. V roce 1893 byla zakladatelkou Polské sociálně demokratické strany. V roce 1897 se začala podílet na Německém socialistickém hnutí a byla v jeho revolučním křídle. V roce 1915 byla uvězněna. Spolu s Liebknechtem a dalšími spolupracovníky založila Spartakusbund (Spartakovský svaz). Propuštěna v listopadu 1918 pomáhala vést Spartakovské

povstání, které bylo začátkem roku 1919 rozdrčeno. Spartakovský svaz se stal Komunistickou stranou Německa a Rosa Luxemburgová se stala prvním šéfredaktorem Die Rote Fahne (Rudý prapor). Ona a Liebknecht byli zavražděni v lednu 1919 sociálně demokratickými vládci Berlína. Zanechala po sobě velké množství teoretických, ekonomických a polemických spisů.